

„אנו נהיה כוח עצמאי ולוחסי“

בריטניה עם אמריקה בחלק הזה של העולם.

„ידידים מציעים בסיס בריטי“

מענין הדבר כי גם ידידים כנים של ישראל, מציעים לנו עצת אחת: לשמש לבריטניה בסיס אלטרנטיבי לסואץ, אך עוד יותר מענין כי מצעבי המדיניות הרשמית של בריטניה, שאינם מחויבים את ערכה האובייקטיבי של חימה, דוחים הצעות אלה מפני שהן עשויות לשבש הסכם גדול בין אנגליה לבין מדינות ערב. לפנינו סכנה כי בתכונה למלחמת עולם תהפוך אמריקה את חוזה הבטחון הקולקטיבי הערבי לכוח שבטעו הוא נגדנו.

כל פעולה דיפלומטית היא חשובה, ויש מרחב לפעילותנו הדיפלומטית, אם זו לא תשמש אסליה ותחליף לכוננות שלנו ולכוחנו העצמאי.

אנו משוכנעים כי ארץ ישראל השלמה בגבולותיה הטבעיים, היא המרחב לקיבוץ גלויות ישראל ולערכים היושבים בה. אנו שוללים כל הסתלקות מן החזון הזה, וכל פטישיזציה של גבולות שנקבו עלינו עקב גורמים שונים. אנו מעריכים כי חזון זה יתן להתגשם בדרך העליה, ההתישבות, ההתעצמות הכלכלית ומדיניות של עצמאות ואחווה עם, בדרך של שלום.

אנו חושבים למסוכן מאד לטשטש בחינוך הנוער במושגי הדור את הדבקות לחזון הזה בשם קומביניזציות בנות יומן, ולנוכח העובדה כי לצערנו עדיין לא קמו בערב כוחות ממשיים המודים בזכותנו לקיבוץ גלויות ולקוממיות מדינית. התפקיד האקטואלי הוא לנהל מדיניות של שלום, שהתנאי הראשון לה: תכונה נועזת להתנגנות.

„נעמוד יחד בסכנה ובאש“

היו לנו, ויתכן שיהיו לנו, חילוקי הערכות על המצב והדרכים בעניני המאבק והבטחון, אך משוכנע אני כי בעתיד, כמו בעבר, במבחנים הממשיים, יתיצב השומר-הצעיר בסכנה ובאש כמונו. כמה מעליב ונלעג כאחד הוא הנסיון של חברים מן השומר-הצעיר לספול עלינו אשמת גזענות עד כדי כך שניתן היתר לרוסטים בסטוני להכריז במועצה האחרונה בחיפה (כפי שסומר לי) כי את המדינה היהודית של טבנקין אפשר להגשים רק על-ידי בולווררים. וחברי החזית מאחו כף לכשסיים את דבריו, מתוך אהבת שלמות מפם כביכול.

האם אחדות-העבודה תהיה מפלגה ניטראל-ליסטי, או בווואניסטי, או טיטואיסטית — מה תהיה עמדתה כלפי הגוש המערבי וכדפי ברית-המועצות במערכות עולם?

לאחדות העבודה תהיה, לדעתי, מפלגה עצמאית, ציונית-סוציאליסטית מהפכנית. היא איננה ניטראלית במאבק שבין סוציאליזם וקאפיטליזם, בין מלחמה ושלום.

אנו יונקים ממקורות התרבות היהודית והאנושית, מתורת הסוציאליזם המדעי המהפכני וממסורת הגבורה של הסוציאליזם היהודי והבינלאומי. תפקידה החיוני של המפלגה בעם היהודי אחוים במציאות המיוחדת של עם אקסטרא-טריטוריאלי, ומחייבים כי דרכו וארגונו של הפועל בעם היהודי יהיו נגזרים מן התנאים והצרכים של העליה וההתישבות, ומחייבים עצמאות ארגונית, רעיונית ומדינית של המפלגה, מתוך סולידריות עם כוחות המהפכה הסוציאליסטית והשלום, שבמרכזה ברית המועצות, סין העממית וארצות הדמוקרטיה העממית.

אנו ניאבק לעצמאות ולניטראליות של מדינת ישראל במאבק בין הגושים בעולם, ולמדיניות נאמנה שלום ולחירות עם. מדינת ישראל צריכה להיות קודש לתפקידה ההיסטורי בהצלת העם. נילחם נגד השתעבדות של ישראל לכוחות אימפריאליסטיים. אשר פניהם למלחמת-עולם בכורה חוקי התפתחות הקאפיטליזם.

„זכות עליה לכל הארצות והמשטרים“

העם היהודי מפוזר בכל העולם, משני עברי המיתר, ואנו ניאבק לזכות העליה מכל הארצות והמשטרים, ונעמוד על זכותנו בפני ידידים, ולא כל שכן בפני כוחות ציוניים. הסתה אנטי-סובייטית מרעילה את העם ומסכנת את עתיד אחדותו של עמנו. ואינה אלא עשית רצונם של כוחות זרים מתוך אשליה של שכר. את חובתנו למעמד הפועלים הבינלאומי אנו רואים בשליחותנו בעם ובארץ, במפעלנו החלוצי וההתישבותי, במאבק למשטר של קידמה לעצמאות, לשלום, לידידות עם ברית המועצות, לחרות ועצמאות עם.

עמנו הוא אחד ומואחד בכל חלקי העולם, אף למרות שרבים גם היהודים שאינם מכירים בעובדה זו. אנו מבדילים בין עזרה של יהדות אמריקה לבין תקווה לשכר בעד שרות לממשלת אמריקה. את ידידותנו למחנה המהפכה בעולם נקיים מתוך עמידה קנאית על זכויותינו, על צדקתנו, ולא מתוך התבטלות והצדקת דין.

„השומר הצעיר יתחרט“

זה כשלושה חדשים שהרוב במפם, אשר לידתו בברית עם סנה, מכין באופן שיטתי את הפילוג. זה מזמן שהם מספלים אפילו בכרטיסיות ומקיימים מטה, ולא הכחישו זאת. מנודח הוא להטעות את הציבור כאילו תפלגה מפם מפני טעמים ארגוניים ומשמעתיים.

המצב מחייב שנינו אחירה בציבור הפועלים, והימים הקרוי בים יגידו אם השומר-הצעיר יענה לתביעתנו לשיחוף פעולה של כוחות שווי-ערך או שיסתגר בדליה אמותיו, עדיין עתיד השומר-הצעיר להתייטר בחרטה על קלות-הדעת של יתור על חברותינו, ונקטה שהדבר לא יהיה מותר.

שעה קלה אחרי הראיון עם מאיר יערי, נתקבל עורך „העולם הזה“ לראיון מיוחד אצל ישראל גלילי, חבר קיבוץ נען, שחזר לפני כמה ימים מאנגליה לרגל הפילוג. הראיון ניתן במשרד מזכיר רות הקיבוץ-המאוחד וארך למעלה משלוש שעות. להלן הדיוח-הספונגרי הכמעט-מלא ממונו.

מה יהיה שם המפלגה החדשה?

עד לכינוס המוסמך של מחננו, נוסף להיקרא בשם שבו נקראנו לפני איחודה של מפם, ובתוכה: „לאחדות העבודה — פועלי ציון“.

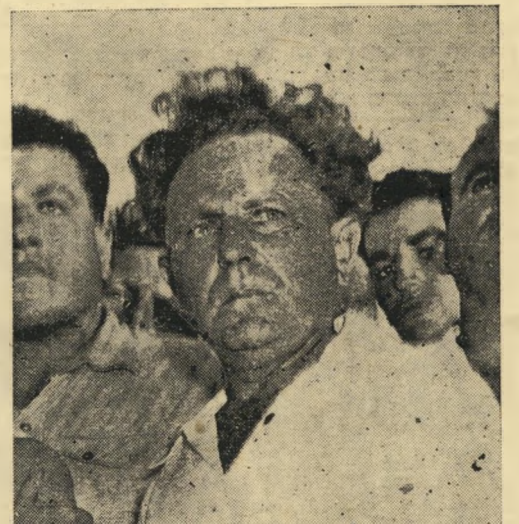
כשבאתי מחוץ לארץ, לפני ימים מספר, נתברר לי כי מרבית חברי היו משוכנעים כי בשעה האחרונה יירתע השומר-הצעיר מהכרעת הפילוג. ומתוך כך, עד הרגע שאנחנו מדברים בו, עדיין לא נתקבלו החלטות על הסידורים הפורמליים שלנו, בהיותנו מהיום גוף מדיני העומד ברשות עצמו.

איך אתה מעריך את גודלו של הגוף הזה?

התשובה לשאלה זו, אם לרצות לדייק, היא קשה ביותר. מפתח שורת השגיאות הפאטאליות של הנהגת מפם בשנים האחרונות, וביתוד עקב הוועוד-של-פראג, אירעה התערערות בסניפי מפם בערים ובמושבות. רבים מחברינו פנו לארשות ולא נענו לקריאת סניפי המפלגה, אף שכל הסימנים יש לנו שמינים מספיקים להכרה כי רבים העובדים והעולים בארץ, שנמנעו מקשר ארגוני אתנו כל עוד נתונים היינו למרות סיעת החזית במפם. בחודש האחרון, משהורגש בציבור כי „לאחדות העבודה — פועלי ציון“ לא תיכנע לאולטימטום של התבטלות ותקיים את שליחותה העצמאית, הוטרדנו על-ידי פניות רבות של חברים שהציעו את שרותם. חברי לאחדות העבודה שבאו למפם באיחודה לא יישארו בה, ויטו שכמם אתנו בפועלנו, בשליחותנו.

האם קיימת אפשרות של קואליציה בין המפ"ל לגה החדשה ומפא"י לפני — או אחרי — ה"בחירות הכאות לכנסת"?

ידועה דעתנו כי קואליציה של מפא"י והציונים-הכלליים אינה יכולה לחלק את המדינה מן המשבר, אינה יכולה לחולל את הכוחות הדרושים לבנינה של המדינה בקצב מהיר, ולהגות תה של עצמאות המדינה וקיומה; ודאי שאינה יכולה להעמיד סכר בפני עליתה הפוליטית והספסרית של הבורגנות על חשבון הפועל במדינה. מנינו היו יהיו לשותפות פועלים וכוחות מתקמים בראש השלטון. על כך ניאבק ונקרא לדין הפועלים את מפא"י ואת השומר הצעיר אם יפנו עורף למוצא זה מפני טעמים של מדיניות-חזק.

לא נלך לשום הסכמים עלובים, שאינם עשויים להבטיח שינוי באיורה, במשטר הציבורי ובמדיניות;

אנו משוכנעים כי דרכה של מפא"י באה עד משבר, כי נגזרות והולכות האשליות שהביאו למדיניות שכל עיקרה הוא בהסתלות ללחץ אמריקאי, מתוך תקווה לשכר הנאה.

במאמרו המפורסם של יצחק טבנקין, בגליון הראשון של „דמרכז“, טען לריבונות מלאה של ישראל על כל שטחה של ארץ-ישראל. האם פירוש הדבר כי המפלגה החדשה תצטרף לכוחות הרוגלים בסיבוב שני יוזם על ידינו?

„מלחמת-מנע היא הרפתקה“

התשובה שלילית. אנו משוכנעים כי מענינה החיוני של מדינת ישראל הוא שיקויים השלום בגבולותינו, ואפילו אם שליטי-ערב מסרבים לחתום עמו חוזה שלום של קבע, מעניננו הוא שיקוימו חווי שביתת-הנשק. למען תוכל המדינה לרכוש את מלאו מרצה לישובה ובנינה של המדינה.

המחשבות בדבר מלחמת-מנע ביוזמה ישראלית הן הרפתקנות שאין לה שורש במחננו. לחושבים על מלחמת-מנע אין הבנה של הגורמים המדיניים העולמיים. בראש סדר יומנו עומדים ההתגברות של שממית-הארץ, חידוש העליה, וציעדה לעצמאות כלכלית ופוליטית.

יחד עם זה אנו חושבים למסוכנת כל התעלמות מן האפשרות של תוקפנות רבתי כלפי מדינת ישראל, ומן האפשרות שהמלחמה הועירה בגבולות התפתח למלחמה גדולה, ביוזמת אויבנו. יש תופעות של שאננות בישוב ומתחדשות עצות ומנסוליות של הסתמכות בעיקר על הפעולה הדיפלומטית. הייתי בלונדון בימי הייבוך על פנוי-הסואץ, ומשמ היתה לי ההזדמנות לראות ביתר בהירות את חומרת מצבנו. ארצות-הברית מנסות להפוך את מדינות ערב למעצמות צבאיות, כחלק מתוכניתן האימפריאליסטית והפוליטית העולמית. האיטלאם וגרמניה הם מן העמורים העיקריים של המדיניות האמריקאית כלפי ברית-המועצות. ערכה של ירדן במדיניות הבריתית עלה לאחר היציאה מן הסואץ, ועקב ההתחרות של

יש געושים לשוני“

בציבור הפועלים רבה התסיסה עקב האכזבה מן המשטר שהשתרר במדינה, ויש געושים לכוח שיחזור לחדש את גאוה של תנועת הפועלים, את עצמאותה הלוחמת של ההסתדרות; יש אכזבה מן ההתאפסות של מפם ותקוותנו להיות ביטוי לתסיסה הטבעית הזאת. כל המנסה לנקוט מספרים, אם אינו מתכוון לאחד עיני הבריות, אין לו נתונים של ממש לקיטת מספרים. אני ודאי שלא אנקוט מספרים, מתוך נאמנותי לכלל שאל יתהלל חוגר כמפתח. אני סומך על תהליכים.

האם הקיבוץ המאוחד כולו מוכר במפלגה החדשה?

כל המערכות האידיאולוגיות שניהלנו בתוך מפם — הקיבוץ המאוחד כולו ניצב מאחוריהן. אולם לאחר שמפא"י פילגה את הקיבוץ במרות מפלגתית, ואחר שסיעת החזית במפם העדיפה את הברית עם סנה על הברית אתנו, ועודדה סניפים מפלגים באחדים בישובינו (יראון, יד-חנה, בארי) הרגשנו כי הכרחיים הוא לקיבוץ לגנון על קיומו ועל תוכנו הרעיוני בפני מגמות מהרסות.

אין אנחנו גוזרים על דעתו של החבר, ואין אנחנו מטילים עליו במשמעת ארגונית חובת השתייכות מפלגתית. איננו מאמינים באמצעים אדמיניסטרטיביים. אלה לא הועילו, ולא יועילו גם בקיבוץ הארצי. לאחדות העבודה היתה, הנה ותהיה הביטוי הפוליטי של הקיבוץ המאוחד, רובו ככולו.

„גילינו מחתרת בבארי“

כדרך שלא נניח לקיומם של סניפים מפלגים של מפא"י, כן לא נקים בישובינו סניפים מפלגים של השומר-הצעיר. בהשגתי מחוץ לארץ סופר לי כי במשך בארי נתגלה שחב"רם, המשתייכים לסיעת החזית, קיימו בתוכם תקופה ארוכה מחתרת לפי כל כלליה ודקדוקיה. זו היתה שליחותם המהפכנית. יש לנו יסוד מספיק לחשוב כי הפעולה היתה בהשראה של חברים חרוצים מהחזית הפועלים במפם, לאחר שהוצא סנה ממפם.

עם חיסולה של מחתרת זאת תיתם הפרשה, ובטוחני כי גם אם יימשכו במזיד נסיונות מעין אלה מצד גורמים שמחוץ לקיבוץ המאוחד, לא ימצאו בקיבוץ קרקע אחיזה, מאחר שההסוואה של מפם אינה קיימת עוד.

אנשי הרוב טוענים כי דרככם תוביל בהכרח למיזוג עם מפא"י בצורה זו או אחרת. מה דעתך על כך?

זוהי טענה אוילית או זדונית. אין זו אלא קוצר ראות ומגונית.

הכל יודעים כי עקרונות מחוננו יומה פלגנית, שנשתיימה בהצטרפות קקיונית למפא"י. לא קיבלנו על עצמנו את דרך מפא"י כבר בימים שעדיין לא הרחיקה להירדד בדרכה האידיאולוגית והבילתיקה הציבורית. מאז נתעמקו הניגודים בינו ובין מפא"י. פילוג יושבים של הקיבוץ המאוחד הוא בעינינו תוצאה, עדות ואף סיבה נוספת להתרחקות האידיאולוגית בינינו.

הנהגת החזית במפם עשתה כל מה שרוש למפא"י כדי לחדק את מפא"י לאיזולציה. היא הקלה על מפא"י להחליף את המאבק האידיאולוגי ההכרחי במאבק באולוגי וזו רעה חולה. אין אנו מחנה בידינו, וראו לנו קצאת אמתלות אידי-